

JAK PŘEŽÍT TSUNAMI

Bez nadsázky by se dalo říct, že Fosfa vkročila do své nové éry. Dlouhodobě se snažím se svými spolupracovníky o službu zákazníkovi, o neustálý rozvoj a zlepšování se. A aniž bych chtěl, aby to znělo povýšeně či nadneseně, dovoluji si říct, že se nám daří být spolutvárci něčeho výjimečného. Beru to jako potvrzení své víry, že věci mají smysl. Že když se dějí, není to zcela náhodné.

✍ Ivan Bařka   📷 archiv FOSFA

A příběh posledních měsíců je jeden z těch, které se měly odehrát, aniž bych to tušil. Obrátila se na mne před časem paní Kordová, která je výkonnou manažerkou Muchovy nadace, jestli bych nepodpořil výstavu ve Valdštejnské jízdárně. To jsem bral jako poctu, protože Mucha je v mých očích fenomén. V České republice se rodí mnoho skvělých lidí. Bohužel, řada z nich končí v zahraničí, kde uspějí, byť nezřídka jsou skutečně oceněni až s odstupem času. Ale to je možná osudem všech, kteří přicházejí s něčím zcela novým. Světu zkrátka trvá, než to nové pochopí a přijme. A Alfons Mucha otevřel v art nouveau zcela novou kapitolu malířství. To mě fascinuje, dlouhodobě ho mám ve velké oblibě. Ale až později jsem zjistil, jak obrovská je jeho škála, že on je vlastně několik osobností v jedné. Takže jsem neváhal ani chvíli. Podporovat rodinnou sbírku a výstavu tak výjimečného umělce je pro mě čest. A jsem nesmírně rád, že jsem mohl přispět ke skutečně výjimečné výstavě, kterou ještě umocnila architektonická koncepce Evy Jiřičné, což je vedle Johna Muchy další pozoruhodná osobnost.

Když ismy opadnou

To ale není jediná má radost. V průběhu příprav jsem měl možnost strávit mnoho hodin v debatách s Johnem Muchou, a díky nim jsem se nejen o Muchovi, ale vlastně o životě, dozvěděl spoustu věcí, které se ze zpráv nikdy nedozvíte. Ty hovory mne dovedly i k hledání toho, co mne na Muchovi ve skutečnosti fascinuje a co z toho bych možná mohl přenést do charakteru Fosfy. A uvědomil jsem si, že byt' Mucha byl výjimečný a přinesl něco zcela nového a mimořádného, jeho skutečnou výjimečnost ověřil až čas. Což platí snad ve všech oborech, od umění přes sport či vědu až po politiku. Jsou jedinci, ve svých oborech nesmírně populární, nesení však na vlně nejrůznějších ismů. Ale když ismy opadnou, nezůstane nic než prázdno. Jsou ale i jedinci, kteří jsou za svého života často nepochopeni, třeba až zneuznaní, ale další generace potvrdí jejich genialitu.

A pak je hrstka vyvolených, kteří dojdou uznání již za svého života a jejichž výjimečnost dalšími generacemi pokračuje. K nim Alfons Mucha bezesporu patřil.

Nedělat věci pro věci

A já jsem si uvědomil, že je dalším výrazným milníkem na mé vlastní životní cestě. Že to, co dokázal, může být velkou inspirací nejen pro mne osobně, ale i pro Fosfu a snad i pro všechny ty, kteří si jeho velikost dokáží uvědomit. Že v té složité době, která nás nečeká, protože v ní již jsme a již ji žijeme, prostě nejde dělat věci jenom pro věci.

Tato doba je tsunami. Baťa říkal, že když sloužíte, úspěch vás nemůže minout. Všichni, kdo budou chtít najít svou budoucnost, budou muset mít na paměti službu. A v ní bude muset být přidaná hodnota. Evropa je v totálním kolapsu, protože není konkurenceschopná. Jediné, co má šanci, je schopnost najít své umění výjimečnosti. To je výzva současnosti. Není totiž důležité přepočítávat přidanou hodnotu do ceny, ale do smyslu a užitku pro sebe samého i pro své okolí. Tak vzniklo Feel Eco, takto vznikají projekty ve Fosfě. Protože tím prvním motorem vždy musí být jedno z mých oblíbených pěti P, totiž Purpose. Smysl. Užitek. To je naše identita, což je to základní, čemu se nesmíme zpronevěřit. Výjimečnost sama o sobě je možná zajímavá, ale nestačí, protože lze být výjimečný zcela prázdným způsobem, jen pro výjimečnost samu. Což je výjimečnost, která vyvane. Aby výjimečnost potvrdil čas, musí být nositelkou smyslu a užitku.

Vada per di qua

Když se vrátím ke starým mistrům, oni přece také říkali, že klíčovou rolí umění je sloužit a přinášet užitek. Možná dnes až příliš často vidíme umění, které nechce sloužit, jen zaujmout. Ale komu v příštích generacích to něco dá? Možná jsem skutečně dinosaur, ale když vidím ve výstavní síni pavouka za dva miliony dolarů nebo rozstřelený kýbl v podobné ceně a jsem přesvědčován, že to je pravé umění, nepřu se. Ale postrádám právě ten smysl, přidanou hodnotu, užitek. Nevidím odpovědnost k vlastní identitě, k podstatě, spíše snahu o efekt a hru na image. Ale to, myslím si, není cesta k výjimečnosti. Ani k umění, ani k budoucnosti. Umění výjimečnosti, prověřené generacemi, je akcent, který se dnes snažíme jako Fosfa předat dál. Proto vznikla i naše nová kampaň s tímto sloganem. Proto jsme ve vizuálu využili motiv Gismondy, jímž Alfons Mucha proslavil sebe a Sarah Bernhardt, jak sama konstatovala, učinil nesmrtelnou. Právě zde poprvé Mucha použil základy a nové pojetí art nouveau, a i proto je pro mne Gismonda symbolem změny a nového počátku. Bod zlomu nejen pro Muchu, ale i pro výtvarné umění. Věřím, že Gismonda je symbol nového začátku i pro Fosfu. Dvacet let procházíme jako firma hlubokou transformací, jejímž asi pro veřejnost nejviditelnějším znakem je naše řada FeelEco. Samozřejmě až čas potvrdí, jestli jsme se umění výjimečnosti skutečně dotkli.

IVAN BAŤKA

ČESKÝ PODNIKATEL, GENERÁLNÍ ŘEDITEL A JEDINÝ AKCIONÁŘ BŘECLAVSKÉ SPOLEČNOSTI FOSFA. VYSTUDOVAL ZAHRANIČNÍ OBCHOD NA VYSOKÉ ŠKOLE EKONOMICKÉ V PRAZE. PO ROCE 1989 ZAČAL PODNIKAT, V ROCE 2002 PŘEVZAL SILNĚ PŘEDLUŽENOU BŘECLAVSKOU CHEMIČKU, KTERÉ HROZIL BANKROT, A S VIZÍ VYBUDOVAT SVĚTOVĚ ÚSPĚŠNÝ PODNIK JI ZAČAL TRANSFORMOVAT DO MODERNÍ PODOBY SOUČASNÉ VÝROBNĚ INOVATIVNÍ SPOLEČNOSTI SE ŠIROKÝM ZÁBĚREM.

JE OBDIVOVATELEM BAŤOVSKÝCH PODNIKATELSKÝCH PRINCIPŮ A IDEJÍ, KTERÉ UPLATŇUJE V PRAXI. JEHO NÁZORY FORMOVALI A DODNES FORMUJÍ TAKÉ ZAKLADATEL KAIZEN INSTITUTU MASAASI IMAI A ČESKO-AMERICKÝ EKONOM MILAN ZELENÝ, KTEŘÍ PATŘÍ K JEHO MENTORŮM A OSOBNÍM PŘÁTELŮM.

Hledání nového začátku

A byl bych rád, kdybychom Gismondu mohli vidět jako symbol nového začátku i v širším pohledu. Kdybychom si uvědomili, že každý jeden z nás může mít touhu dotknout se umění výjimečnosti. Nemusí to být přece jen v umění, sportu, vědě či správě státu. Výjimeční můžeme být v oblastech, které nám třeba připadají i všední. Je jedno, jestli jsme děti nebo rodiče, zaměstnavatelé nebo zaměstnanci. Bolestí dnešní doby bohužel je, že jsme v podstatě zavrhlí práci, víc nás zajímá worklife balance. Zapomněli jsme, že práce nás utváří, že ona je především věcí srdce, postoj. Farmář nemůže přece jedenáct měsíců dít na farmě a dvanáctý měsíc si vzít volno. Popřel by ten předchozí čas.

V očích některých lidí jsem asi vnímán jako workoholik, který neustále pracuje. Ale já nepracuji, já práci žiji. S radostí. Když nemáte k práci lásku a pro práci a její smysl nedokážete v sobě vzbudit vášně, pak hledáte worklife balance. Logicky, protože se v práci trápíte a tudíž hledáte možnost, jak to trápení mít co nejkratší. My obdivujeme Muchu, ale bez práce by se nikdy nestal nesmrtelným. Ano, byl talent od dětství a od Boha, ale talent nesmírně pracovitý. Práci utvářel sám sebe k výjimečnosti. A když se podíváte hlouběji, vidíte v jeho díle nezměrnou oduševnělost jako důkaz toho, že pracoval s láskou. Bez takové práce by nebyli ani Beatles, protože když začínali, neuměli nic, hrát ani zpívat a nedali se v podstatě poslouchat.

My a ti druzí

Žijeme dobu, která nás k umění výjimečnosti hlasitě vyzývá. Byrokracie, dekadence, hloupení vládnoucí třídy a pocit, že za nás všechno budou dělat ti druzí a my si budeme jen užívat, to vedlo k zániku již mnoha civilizací. A bohužel jsou to i znaky současné evropské civilizace, která patrně dosáhla svého vrcholu a zažíváme její zánik. Ale nemusí to být náš zánik. S každým zánikem v přírodě vzniká přece něco nového. A když výjimečnost vezmeme jako etalon, jímž budeme poměřovat to, co děláme, může nám ukázat směr ke změně, k tomu novému, co možná už vzniká, ačkoliv to ještě nevidíme. Jsem přesvědčen, že je to jediná cesta, jak přežít ono tsunami. Se současnými cenami vstupů a energií totiž buďto budeme tvořit něco výjimečného, službu se skutečně vysokou přidanou hodnotou, nebo nemáme šanci přežít. ■